

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

_____ Ярослав ЛАЗУР

«_____» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **08 Право** спеціальності **081 Право** освітньої програми **Право**.

Розробники: Зан М.І., старший викладач кафедри теорії та історії держави і права; Когут М.Г., доцент кафедри теорії та історії держави і права, к.ю.н., Переш І.Є., завідувач кафедри теорії та історії держави і права, доцент, к.ю.н., доцент кафедри.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *теорії та історії держави і права*.

протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Іван ПЕРЕШ

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 2 від «08» вересня 2025 року

Голова науково-методичної комісії _____ Павло ЧЕРЕВКО

© Зан М.І., Когут М.Г., Переш І.Є., 2025р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 2,6	1-й	
	Лекції:	
	24	
	Практичні (семінарські):	
	20	
Вид підсумкового контролю: Денна форма навчання – залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового поточного контролю: модульна контрольна робота	Самостійна робота:	
	46	
Форма підсумкового контролю: письмова		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Основи конфліктології» входить до переліку вибіркових компонентів освітньої програми Право, програми підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 081 «Право».

Основи конфліктології – це галузь юридичної науки, що узагальнює знання про сутність конфлікту як явища правової дійсності та мистецтво прийняття правильного рішення у конфліктних ситуаціях, що виникають у ході здійснення юридичної практичної діяльності.

Основи конфліктології є навчальною дисципліною, яка розкриває загальну картину юридичної діяльності, як практичної, так і наукової та навчальної, а також систему юридичної освіти.

Знання конфліктології має важливе значення для студентів юридичних навчальних закладів, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи, якій притаманна така ознака як конфліктність юридичної практичної діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є закони й категорії, що характеризують конфлікт як соціальне явище, як різновид соціальної поведінки та взаємодії, а також, дослідження загальних законів і закономірностей виникнення й розвитку юридичних конфліктів, а також технологій, способів, методів вирішення, запобігання та управління ними.

Метою основ конфліктології як навчальної дисципліни є розвиток та формування у студентів та слухачів готовності до професійної діяльності; ознайомити здобувачів з основними положеннями загальної теорії юридичної конфліктології, допомогти усвідомити сутність такого соціального феномену як конфлікт та значення конфліктології для майбутньої професії юриста, пізнати специфіку знань та поглядів на конфлікт, дізнатися про найвищі досягнення класичної і сучасної конфліктології, розвиток критичного мислення майбутніх фахівців права, осягнення соціокультурних основ конфлікту й вироблення на цій основі комплексу умінь і навичок професійної діяльності, підвищити методологічну і методичну підготовку майбутніх юристів до дій у конфліктних ситуаціях; засвоїти в повному обсязі навчальну програму, сформувані самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність, формування світоглядних орієнтирів та моральних засад діяльності майбутніх юристів у відповідності із високими зразками моралі і права.

Курс має **практичне спрямування**: він готує студентів до активного практичного застосування отриманих знань і умінь під час проходження практики у різних юридичних установах і організаціях та їх безпосередню підготовку до майбутньої юридичної професійної діяльності.

Завданнями основ конфліктології є: ормування у студентів уявлення про ефективні людські взаємовідносини; оволодіння практичними навичками врегулювання та розв'язання конфліктів різних рівнів; розвиток умінь студентів аналізувати та контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати у діловій, професійній та особистісній сферах життя; підвищення рівня конфліктної компетенції майбутніх юристів (правознавців) за допомогою набуття спеціальної підготовки у галузі керування конфліктами різних рівнів; оволодіння методами структурного аналізу конфліктної ситуації; формування вмінь організації та проведення переговорів з установкою на співпрацю, надання посередницьких послуг; оволодіння засобами діагностики та профілактики конфліктної ситуації; формування навичок заходів підвищення компетентності в аналізі та розв'язанні конфліктів для різних колективів та особистостей, заохочення студентів до активної роботи в обговоренні питань з юридичної конфліктології; прищеплення їм навичок творчо мислити, самостійно формулювати, викладати та аргументувати свої думки; вироблення у студентів здатності зв'язувати теоретичні положення юридичної конфліктології з вимогами повсякденної юридичної практики; формування у студентів здібностей перетворення одержаних знань в повсякденну правомірну поведінку, застосовувати їх при вирішенні юридично значимих життєвих ситуацій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-2);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК – 3);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-6);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-7);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-8);
- здатність працювати в команді (ЗК – 9);
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК – 10);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК – 12);
- цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК – 14).

Фахові компетентності спеціальності:

- здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (ФК-1);
- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (ФК-3);
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (ФК-11);
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (ФК-12);
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (ФК-13);
- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (ФК-14);
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (ФК-16).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 2 Юридична деонтологія
- ОК 5 Теорія держави і права
- ОК 7 Логіка
- ОК 9 Філософія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздальгідь невідомих	ПРН 1

умов та обставин.	
Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	ПРН 2
Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	ПРН 4
Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	ПРН 5
Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	ПРН 6
Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин справи.	ПРН 8
Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	ПРН 9
Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами, як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.	ПРН 10
Володіти базовими навичками риторики.	ПРН 11
Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати методологічні засади юридичної конфліктології; характеристику юридичного конфлікту як соціального феномена; класифікацію юридичних конфліктів; структуру юридичних конфліктів.	ПРН 1
Уміти здійснювати аналіз динаміки юридичних конфліктів; сутність, походження та практичну спрямованість теорій розгортання юридичного конфлікту і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	ПРН 2
Знати формулювати зміст управління юридичними конфліктами; форми та механізми їх врегулювання, квазіюридичні методи врегулювання юридичних конфліктів. Уміти обґрунтовувати судження на основі аналізу відомої проблеми.	ПРН 4
Уміти визначати психологічні особливості поведінки особистості в умовах юридичного конфлікту, технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті. Знати принципи й основні правила ділової і наукової полеміки юристів.	ПРН 5
Знати самостійно вивчати визначений навчальний матеріал, аналізувати зміст та структуру юридичного конфлікту, прогнозувати, запобігати, врегульовувати юридичні конфлікти.	ПРН 6
Знати використовувати технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфлікті, проводити переговори з вирішення юридичних конфліктів та суперечностей, правильно застосовувати свої знання в юридичній практиці.	ПРН 8
Знати застосовувати методики психологічного захисту в конфліктних ситуаціях, виявляти чинники соціальних конфліктів в трудовому колективі, організації, розробляти конкретні рекомендації щодо управління різними видами конфліктів.	ПРН 9
Знати грамотно висловлюватися і аргументовано обґрунтовувати свою точку зору щодо проблем юридичної конфліктології; вільно оперувати поняттями і категоріями юридичної конфліктології.	ПРН 10
Уміти вести дискусії на належному рівні, культурно поводитися у спілкуванні,	ПРН 11

дотримуватись правил етикету.	
Уміти застосовувати знанневий та методологічний інструментарій юридичної конфліктології у повсякденній професійній діяльності	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; виконання індивідуальних та групових теоретико-прикладних завдань під час аудиторних занять (написання есе, проведення колоквиуму) та самостійної роботи студента; виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт; залік / іспит.

Методи навчання: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо.

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Основи конфліктології» проводиться в таких формах: активна робота на лекційних та семінарських заняттях (зокрема, активна участь у дискусії та презентації матеріалу), написання есе та інших видів реферативних робіт, тестування, колоквиум тощо.

Методи поточного контролю: письмовий.

Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T3	T4					60	100
20	20						

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	100
7	7	7	7	6	6		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	Модуль 2
---------------------------------------	----------	----------

	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	40	9	40
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом	7	100	10	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – студенти, які отримали не менше 35 балів (враховуються як результати модульної контрольної роботи та поточного контролю під час семінарської та самостійної роботи студента).

Оцінювання модульних завдань. Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, студенти виконують 2 модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульна контрольна робота проводиться згідно встановленого за розкладом графіка. Модульне завдання виконується у формі усного опитування, що включає відповіді на короткі та розгорнуті питання категоріально-понятійного змісту. в усній формі. Завдання на модульну контрольну роботу включає 10 коротких питань, які оцінюються по 6 балів кожне. В сукупності, модульна контрольна робота дає можливість студенту отримати 60 балів.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100 бальною системою за 1 модуль.

Студент, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модулі (середній бал за два модулі) отримав понад 60 балів, має право не складати залік (екзамен) з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль студент має також право відмовитися від складання екзамену. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. У разі, якщо студент хоче поліпшити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він має складати іспит.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за модулі отримав менше 60 балів, зобов'язаний скласти залік (екзамен) з дисципліни. У разі, якщо відповіді студента під час екзамену оцінені менше ніж у 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (менше 35 балів), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Переведення даних із 100-бальної шкали оцінювання у 5-бальну здійснюється в такому порядку:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок оцінювання знань студента за результатами залік/екзамену:

Оцінка відмінно (A) виставляється, коли здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (B) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (C) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок через недостатнє розуміння програмного матеріалу. Оцінка задовільно (E) виставляється, коли здобувач не повністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило, такий здобувач виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити

теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий здобувач не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань здобувачу дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре» та «задовільно». здобувач має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту. Юридичний конфлікт феномен правової дійсності.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.
	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.
	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту
	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.
Модуль 2. Конфлікти в просторі юридичної комунікації. Методи подпання та управління юридичними конфліктами.	Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.
	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.
	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.
	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів
	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.
	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту. Юридичний конфлікт феномен правової дійсності.						
Тема 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.	10	2	2			6
Тема 2. Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.	10	2	2			6
Тема 3. Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	12	4	2			6

Тема 4. Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	12	4	2			6
Всього годин за змістовий модуль 1	44	12	8			24
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика та професійні особливості окремих видів юридичної професії						
Тема 5. Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.	8	2	2			4
Тема 6. Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.	8	2	2			4
Тема 7. Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	8	2	2			4
Тема 8. Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	8	2	2			4
Тема 9. Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	8	2	2			4
Тема 10. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	6	2	2			2
Всього годин за змістовий модуль 2	46	12	12			22
Усього годин	90	24	20			46

6.3. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.	2
2.	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.	2
3.	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	2
4.	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	2
5.	Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.	2
6.	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.	2
7.	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	2
8.	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	2
9.	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	2
10.	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	2
Разом		20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.	6
2.	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна.	6

	Методологічні засади юридичної конфліктології.	
3.	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	6
4.	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	6
5.	Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.	4
6.	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.	4
7.	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	4
8.	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	4
9.	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	4
10.	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	2
	Разом	46

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – пакет Microsoft Office, сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», платформа «MOODLE», додаток GOOGLE MEET, корпоративна електронна адреса на домені UZHNU.EDU.UA.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна: поняття та загальна характеристика.
2. Поняття конфлікту, його сутність та функції.
3. Аналітика конфлікту.
4. Рушійні сили та мотивація конфлікту.
5. Структура конфлікту.
6. Визначення основних структурних елементів конфлікту.
7. Поняття конфліктної ситуації.
8. Сприйняття конфліктної ситуації.
9. Соціальне напруження.
10. Вплив соціального напруження на поведінку.
11. Напруження та соціальні суперечності. 11. Причини конфліктів. 12. Конфліктні інтереси.
12. Динаміка конфлікту.
13. Предмет, завдання та сучасні проблеми юридичної конфліктології як міждисциплінарної галузі знань.
14. Специфіка та поняття юридичного конфлікту.
15. Структура та елементи юридичного конфлікту.
16. Динаміка юридичного конфлікту.
17. Типологія юридичного конфлікту.
18. Фінал юридичного конфлікту.
19. Форми завершення юридичного конфлікту.
20. Учасники юридичного конфлікту.
21. Позиція учасника юридичного конфлікту.
22. Класифікація юридичного конфлікту за галузями права.
23. Класифікація юридичного конфлікту за природою належних правових норм.
24. Класифікація юридичного конфлікту за системою державних правозастосовних органів.
25. Конфлікти в нормативно-правовій сфері.

26. Юридичні конфлікти в господарських відносинах.
27. Юридичні конфлікти в комерційних відносинах.
28. Юридичні конфлікти у фінансових відносинах.
29. Юридичні аспекти екологічних конфліктів.
30. Трудові конфлікти.
31. Кримінальні конфлікти.
32. Кримінально-процесуальні конфлікти.
33. Процесуальний конфлікт як система правовідносин.
34. Виникнення та розвиток конфлікту залежно від позиції учасників процесу.
35. Юридичні аспекти міжнародних конфліктів.
36. Взаємодія міжнародних конфліктів та міжнародного права.
37. Консенсус у правовій сфері як вирішення конфлікту.
38. Вирішення та попередження конфлікту в системі розподілу влад.
39. Конфлікт на парламентському рівні та підходи до його розв'язання.
40. Конфлікт у конституційному правосудді.
41. Конфлікт у цивільному судочинстві.
42. Конфлікт у господарському судочинстві.
43. Конфлікт у кримінальному судочинстві.
44. Конфлікт міжнародно-правових процедур.
45. Загальний зміст управління конфліктом: прогнозування, запобігання, стимулювання, регулювання та розв'язання.
46. Шляхи запобігання конфлікту. Вимушені та превентивні форми запобігання конфлікту.
47. Стимулювання конфлікту, його форми та засоби.
48. Технології регулювання конфлікту: інформаційні, комунікативні, соціально-психологічні, організаційні.
49. Передумови, форми та засоби розв'язання конфліктів.
50. Усунення причин юридичних конфліктів на загальносоціальному та психологічному рівнях, запобігання міжособовим кримінальним конфліктам.
51. Методи підтримки співробітництва в юридичному конфлікті: згода, практична емпатія, збереження репутації, взаємодоповнення виключення соціальної дискримінації.
52. Судовий контроль за розслідуванням як форма розв'язання конфлікту.
53. Запобігання та подолання процесуального конфлікту.
54. Форми та механізми розв'язання конфлікту.
55. Тлумачення Конституції як розв'язання конституційного конфлікту.
56. Гармонізація правових актів як запобігання юридичним конфліктам: поняття та способи.
57. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: неформальний арбітраж.
58. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: посередництво.
59. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: нейтральний слухач.
60. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: співдія.
61. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: змішані способи.
62. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: двохколіїний підхід.
63. Психологічні особливості особистості в умовах юридичного конфлікту.
64. Комунікативні здібності в умовах юридичного конфлікту.
65. Урахування особливостей темпераменту в конфліктній ситуації.
66. Екстраверти та інтроверти в умовах юридичного конфлікту.
67. Мобільність та ригідність в умовах юридичного конфлікту.
68. Моделі поведінки особистості у практиці розв'язання юридичного конфлікту та їх характеристика.
69. Стратегії поведінки особистості у практиці розв'язання юридичного конфлікту (примус, відхід, уступка, компроміс, співробітництво).
70. Психологічні властивості міжособистісних відносин у юридичному конфлікті (симпатії-антипатії, взаємовплив, співпереживання, взаєморозуміння).

71. Типи конфліктних особистостей.
72. Конфліктна особистість демонстративного, ригідного, некерованого, педантичного та “безконфліктного” типів.
73. Застосування теорії акцентуації особистості (К. Леонгард, А. Є.Лічко) у практиці розв’язання юридичного конфлікту.
74. Психологічний захист особистості в ситуації юридичного конфлікту.
75. Психологічний вплив на елементи юридичного конфлікту: учасники, мотиви поведінки, об’єкти, сили та засоби протидії.
76. Моделі та стратегії поведінки особистості в ситуації юридичного конфлікту, їх характеристика.
77. Характеристика комунікативного, інтерактивного та перцептивного аспектів спілкування юриста в конфліктній ситуації.
78. Правила та норми спілкування в умовах юридичного конфлікту.
79. Використання юристом невербальних засобів спілкування в конфліктній ситуації.
80. Соціально-психологічна характеристика конфліктів у діяльності юристів (внутрішньоособистісні, міжособистісні, групові).
81. Технології раціональної поведінки юриста в умовах конфлікту.
82. Забезпечення конструктивної поведінки сторін юридичного конфлікту.
83. Застосування юристом способів психологічної корекції та самоконтролю емоцій у ситуації конфлікту.
84. Фази переговорного процесу з розв’язання юридичних конфліктів.
85. Моделі поведінки сторін, маніпулятивні технології у практиці розв’язання юридичного конфлікту.
86. Технології стратегій і тактик у практиці розв’язання юридичного конфлікту.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Виговська О. Теорія та практика міжнародних переговорів: навч.- метод. посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 220 с.
2. Гарькавець С. О. Соціальні конфлікти: словник-довідник. Сєверодонецьк: СНУ, 2020. 120 с.
3. Конфліктологія: загальна та юридична: підручник / Л. М. Герасіна та ін.; за заг. ред. Л. М. Герасіної. Харків: Право, 2021. 224 с.
4. Петрінко В. С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці: навч. посіб. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
5. Яхно Т. П., Курєвіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Допоміжна література:

1. Аронов Я. Професійн культура юриста та її значення у юридичній практиці: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Вищий навчальний заклад «Університет економіки і права «КРОК». Київ, 2020. 223 с.
2. Білецька Т. В., Ігнатєва Т. В. Міжнародні конфлікти сучасності: теорія і практика аналізу: навч.-метод. посіб. Кам’янець-Подільський, 2020. 50 с.
3. Важеніна І. Л. Основні аспекти викладання навчальної дисципліни «Основи конфліктології» для майбутніх бакалаврів з управління інноваційною діяльністю. Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти: матеріали XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 132-134.
4. Величко К. Ю., Чапаєв М. С. «М’яка сила» дипломатії як шлях до вирішення міжнародних конфліктів. Фінансова архітектоніка та сценарії конкурентних моделей розвитку: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., 17 листопада 2023 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2023. С. 277-279.

5. Грабовська С. Психологія примирення. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 294 с.
6. Ковчина І., Панченко М. Теоретичні засади ведення переговорів та психологічні особливості уникнення партнерами конфліктів у міжнародних взаємодіях. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. Випуск 19 (64). 2022. С.23-33
7. Козубовський Р. В. Соціологія конфлікту: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: УжНУ, 2022. 50 с.
8. Ліщук-Торчинська Т., Кузьмук О. Постать ідеального депутата Верховної Ради України як об'єкт аналізу й предмет обговорення. *Соціологічні студії*. 2019. № 2(15). С. 74-81.
9. Мартинюк Г. Ф. Причини виникнення конфліктів в системі державного управління та шляхи їх вирішення. *Стратегія і тактика державного управління*. Рівне. 2020. №1-2. С. 18-26.
10. Міжнародна переговори та конфліктологія: навчально-методичний посіб. з дисц. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародна економіка; уклад. К. Ю. Величко. Харків: ДБТУ, 2024. 112 с.
11. Омельченко В. В. Соціальна психологія та конфліктологія. Ч. 2: Конфліктологія: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 63 с.
12. Паламарчук Г. Проблематичність застосування механізмів раннього попередження міжнародних конфліктів на прикладі діяльності ОБСЄ. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння 104 до глобального суперництва: матеріали Міжнар. наук. конф., м. Львів, 16 груд. 2022р. Львів, 2022. С. 71-74.
13. Партико Н. В. Психологія конфліктів. Львів: Львівська політехніка. 2020. 132 с
14. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціальнопсихологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 52 с.
15. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник / Г. М. Бевз та ін.; за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко. Київ: ІСПП НАПН України, 2020. 144 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
3. Про медіацію: закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
4. Про третейські суди: закон України від 11.05.2004 № 1701-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
5. Про судоустрій і статус суддів: закон України від 02.06.2016 № База даних «Законодавство України»/Верховна Рада <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
6. Договір про Європейський Союз 1992 р.: Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями: станом на 18 трав. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). Ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97. станом на 18 трав. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

9. Декларація прав дитини: Прийнята резолюцією 1386 (XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1959 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384#Text
10. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
11. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Цивільний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
13. Кримінальний кодекс України: Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III: станом на 19 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
14. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI: станом на 16 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
15. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV: станом на 18 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
16. Кодекс законів про працю України: Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII станом на 18 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб портал судової влади в Україні.
5. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
6. <http://www.ccu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Конституційного суду України.
7. <https://www.npu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Національної поліції України.
8. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
9. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.